ΟΜΙΛΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΛΗΞΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ 1982-83 ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ κ. ΧΡ. ΑΡΤΕΜΙΟΥ

Κυρίες και Κύριοι,

Κυριαρχεί σήμερα η αντίληψη πως υπάρχει κρίση πολιτιστική και παράλληλα πολιτική και ηθική κρίση. Όλες οι πράξεις και οι σκέψεις του σημερινού ανθρώπου και αυτό καθόλου δεν αποκλείεται, τον έκαμαν δούλο της τεχνικής, λαίμαργο αλλά πάνω απ' όλα απείθαρχο στις επιδιώξεις του. Ήταν φυσικό ο άνθρωπος με την εργασία και τη δράση του να αυξάνει τις ανέσεις του να αποκτά πλούτο, να αποθησαυρίζει υλικά αγαθά, να δημιουργεί τεχνικό πολιτισμό. Αυτός ο άνθρωπος που γέννησε τη γνώση επιδίδεται και θαυματουργεί στις εφαρμογές της. Η τεχνική είναι μέσο ελευθερίας που αποσκοπεί να ελευθερώσει τον άνθρωπο από τα δεσμά του χώρου, του χρόνου και της ύλης; Φαίνεται όμως πως ο άνθρωπος, ο κόσμος παρασύρθηκε σε τέτοιο βαθμό ώστε αδυνατεί να διακρίνει πότε τα τεχνικά επιτεύγματα είναι πρόσφορα μέσα, για τον σκοπό της ελευθερίας του ανθρώπου και πότε υπάρχει κίνδυνος να τον υποδουλώσουν αν δε δαμαστούν.

Στην προσπάθεια του να γίνει ο άνθρωπος, πραγματικός άνθρωπος, ικανός για ελευθερία, πρόοδο και προκοπή οδηγήθηκε σε ατραπούς που τον απομάκρυναν από τις αξίες που διέπουν τον πολιτισμό και τις δημιουργικές δυνάμεις που τον κινούν, πήρε τη νοσηρή πορεία. Το αντιφάρμακο σ' αυτή την πορεία είναι ένα μόνο: η επιστροφή στον άνθρωπο. Προβάλλει ο άνθρωπος σαν πνευματικά ηθική ελεύθερη προσωπικότητα και τούτο σημαίνει επιστροφή στον ανθρωπισμό.

Τελευταία πολλοί ισχυρίζονται πως συντελεστής κακοδαιμονίας είναι η απομάκρυνση της παιδείας από το βασικό της στόχο. Δηλαδή έπαψε να βρίσκεται στο επίκεντρο κάθε παιδευτικού ενδιαφέροντος ο άνθρωπος. Ποικιλία γνωμών και απόψεων πάνω σ' όλο το θέμα παιδεία, που εκτός του προβληματισμού υπάρχουν και οι απαισιόδοξες θέσεις που θέτουν κάτω από αμφισβήτηση και ρόλο και στόχους θέτουν υπό αμφισβήτηση το όλο θέμα της παιδείας. Why education for?

Καταπολεμά την αμάθεια και το σκοταδισμό; το σωβινισμό και τις φυλετικές διακρίσεις; υπερασπίζεται τα ανθρώπινα και κοινωνικά δικαιώματα; Υπερασπίζεται την ειρήνη σαν το πολυτιμότερο αγαθό στον άνθρωπο; συμβάλλει στην κοινωνικοοικονομική πρόοδο των ατόμων και του συνόλου, απομακρύνει τον άνθρωπο από τους κάθε λογής μύθους, τις χρυσές ή επίχρυσες αλυσίδες που τον κρατούν δέσμιο στην κάθε μορφή εκμετάλλευσης; Συμβάλλει στην κοινωνική ανάπτυξη των πολιτών φέρει κοινωνική δικαιοσύνη;

Παρά την ποικιλία των γνωμών και απόψεων, παρά τις αμφισβητήσεις, τις διαφωνίες που εκφράζονται και τις αδυναμίες που παρουσιάζονται τοπικά και παγκόσμια εξακολουθεί να αποτελεί κεντρικό κεφάλαιο της ατομικής και συλλογικής ζωής και πρέπει να θεωρείται πως η παιδεία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το παρόν και το μέλλον ενός τόπου, και για να τοποθετήσουμε σωστά το ρόλο που πρέπει να διαδραματίζει στη ζωή μιας πολιτείας οπωσδήποτε το αύριο πρέπει να είναι η προέκταση του σήμερα.

Ιδιαίτερα βαρειές οι ευθύνες της παιδείας της Κύπρου μας. Γιατί σε τούτο εδώ το νησί καταπατήθηκαν οι αρχές της ελευθερίας. Το νησί της χαράς των αγοριών και των κοριτσιών που γελούν, έγινε γη οδυρμού και δακρύων. Διαπράχτηκε στο νησί μας ένα μεγάλο διπλό έγκλημα κι από τότε τη γη μας τη ποτισμένη από τον ιδρώτα της δουλειάς και το δάκρυ, την

πατά ο Τούρκος σωβινιστής, ο Τούρκος εισβολέας. Την πατά η μπότα του Τούρκου κατακτητή. Γι' αυτό η παιδεία μας πρέπει να είναι αγωνιστική. Γιατί μας έχουν απομείνει λεύτερα η φωνή, η καρδιά και το πνεύμα. Η φωνή για να διαλαλεί την οργή μας και να λέμε παντού και πάντοτε την αλήθεια, η καρδιά για να καταπραϋνει την πίκρα και τον πόνο και το πνεύμα για να κρατεί κατακόρυφο το φρόνημα κι ολόρθη την ψυχή.

Οφείλουμε να αντλούμε διδάγματα από την πλούσια ελληνική μας παράδοση, την πλούσια πολιτιστική μας κληρονομία, να καταπολεμούμε το σωβινισμό και να βρούμε το μέτρο που η ελληνική μας ταυτότητα να μην αντιμάχεται την ελληνική Κυπριώτικη καταγωγή μας και την κρατική μας υπόσταση, η δε κρατική μας υπόσταση να είναι ο θεματοφύλακας της ελληνικής μας κληρονομιάς και η διαφύλαξη της ελληνικότητας του τόπου μας. Θα είναι πρόοδος εάν συνειδητοποιήσουμε τα λόγια του ποιητή: «Τι είχε, τι έχασε και τι πρέπει να έχει η Κύπρος». Να διαφυλάξουμε τη νεολαία μας για να της δώσουμε τη δυνατότητα, αυτό που δεν πετύχαμε εμείς, να το πετύχει αυτή.

Κυρίες και Κύριοι,

Τα προβλήματα των παιδιών μας πρέπει να προκαλούν το αδιάπτωτο και ουσιαστικό ενδιαφέρον της πολιτείας και όλων των παραγόντων της κοινωνικής ζωής του τόπου μας, από τη σωστή αντίκρυση και λύση των προβλημάτων τους θα εξαρτηθεί η ζωή και η επιβίωση του τόπου μας, είναι όμως καιρός τα προβλήματα τους να αντικρυστούν με πολλή στοργή, φροντίδα και αγάπη. Όλοι πρέπει να προσέξουμε περισσότερο σοβαρά και έντιμα τα παιδιά μας εάν θέλουμε να επουλωθούν τα τραύματα που δηλητηρίασαν τη ζωή τους, τα λάθη που διαπράχτηκαν στο παρελθόν και ουσιαστικά διαπράχτηκαν σε βάρος τους. Για να ξεπεράσουν και αντικρύσουν σωστά τις συνέπειες που προκάλεσε το έγκλημα της προδοσίας και της Τούρκικης εισβολής και κατοχής, που είχε σαν αποτέλεσμα εκτός των άλλων να κακοποιηθούν και να τσαλακωθούν όλες οι ηθικές αρχές και αξίες, όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Για να κάμουμε ζωή και πράξη τα ιδανικά των ηρώων και όλες οι γενιές εάν χρειαστεί να ακολουθήσουμε το παράδειγμα τους για να σώσουμε την πατρίδα μας.

Οπωσδήποτε το αύριο πρέπει να είναι η προέκταση του σήμερα. Γιατί οι νέοι μας είναι η πραγματική ελπίδα του σήμερα και του αύριο. Αυτοί θα προχωρήσουν προς καινούργιες δημιουργίες, αυτοί θα ανοίξουν τους καινούργιους δρόμους και γι' αυτό επίκεντρο κάθε ενδιαφέροντος της πολιτείας, της κυβέρνησης, της οικογένειας και της κοινωνίας πρέπει να στέκει ο νέος άνθρωπος, το κυπριόπουλο που από τη μια έχει τα πολλά προβλήματα, ψυχολογικά, οικονομικά, κοινωνικά προβλήματα, βασανιστικά και από την άλλη οι κίνδυνοι που το απειλούν δεν πρέπει να υποτιμούνται. Τελευταία υπήρξαν πολλά κρούσματα διαφθοράς με πρωταγωνιστές ή θύματα νέους ανθρώπους, παρατηρείται τάση νεανικής εγκληματικότητας. Αναρχικά στοιχεία στρέφουν την προσοχή και το ενδιαφέρον τους προς τα νειάτα.

Πολλοί νέοι γίνονται πολλές φορές παράλογα απαιτητικοί, εγωϊστές και αρνητικοί σε κάθε θετική προσφορά. Δεν εξισορροπούν τον τομέα της εργασίας και της αναψυχής. Δεν προγραμματίζουν τη ζωή τους ώστε να ανταποκριθούν σωστά στις υποχρεώσεις τους. Θύματα της νησηρής πορείας προς τον ηδονισμό και τον καταναλωτισμό. Χωρίς να υπερβάλλουμε αλλά ούτε και να υποτιμούμε τους κινδύνους πρέπει να δούμε τις παραπέρα συνέπειες. Γιατί εάν μέσα στη νεότητα τους διεισδύουν τάσεις που προέρχονται από χαλάρωση ηθών, ή από πράξεις επιτηδείων της δήθεν «ώριμης γενιάς» τότε οι συνέπειες θα είναι καταλυτικές για το ήθος του τόπου αλλά οπωσδήποτε το μέλλον θα είναι ζοφερό. Δεν πρέπει να αφήσουμε τους νέους μας, που από τη φύση τους είναι ανήσυχοι, μέσα από τις ανησυχίες τους και τα ξεπετάγματα τους να γίνονται θύματα των επιτηδείων και θύματα της καταναλωτικής κοινωνίας, αλλά να ιχνηλατήσουμε τρόπους προστασίας των νέων μακρυά από αστυνομεύσεις με στόχο πάντοτε την ανάπτυξη της αυτοπειθαρχίας, του αυτοσεβασμού και της συνείδησης της αυτοπροστασίας στους νέους μας.

Οι κίνδυνοι δεν πρέπει να υποτιμηθούν, τα δε προβλήματα, αλλά να λυθούν ή να αμβλυνθούν για να πάνε οι νέοι πιο μπροστά από μας και γι' αυτό η πολιτεία επιβάλλεται όπως ανοίξει τους ωραίους, τους πλατιούς και φωτεινούς ορίζοντες του μέλλοντος, ίσες ευκαιρίες μόρφωσης, ίσες ευκαιρίες επαγγελματικής σταδιοδρομίας, ίσες ευκαιρίες προκοπής και προόδου.

Τα προβλήματα της νεολαίας στηρίζουν την επίλυση τους σε πολύπλοκη διαδικασία, διαδικασία που θα κινήσει πολλούς τομείς, ιδιαίτερα τα σχολεία μας πρέπει να ξαναβρούν το δρόμο τους, που είναι η μόρφωση και η αγωγή των παιδιών σας, η παροχή γνώσης και σοφίας. Πρέπει οπωσδήποτε το σχολείο να ξαναγίνει ο τόπος όπου καλλιεργείται ο πολιτισμός και

κέντρο όπου αποκρυσταλλώνεται η κοσμιότητα της συμπεριφοράς και η πρόοδος. Όπως κάποτε οι καθεδρικοί ναοί αποτελούσαν τα κέντρα της θρησκευτικής ζωής να γίνουν τα σχολεία μας. Καλείται επιτακτικά η εκπαίδευση να δώσει στους μαθητές μας τη δυνατότητα της **ορθής σκέψης**, της **κρίσης** και της **σύγκρισης** και τίθεται το ερώτημα ποια η κατάσταση που επικρατεί στα σχολεία μας και επιτρέψετε μου να πω μόνο πως τα μηνύματα που δεχόμεθα δεν είναι καθόλου ενθαρρυντικά, ελπίζω και εύχομαι να ανακοπεί η νοσηρή ατραπός που μας οδηγεί στην κατάπτωση.

Κυρίες και Κύριοι,

Γνωστό το περιβάλλον του σχολείου μας. Όταν πλησιάσεις το Γυμνάσιο μας συναντάς σωρούς από χώμα. Ακολουθεί ένας δρόμος σιωπηλός. Στην είσοδο του μια ταπέλλα: «Προσοχή Τ/κρατούμενη περιοχή». Πάνω στο τείχος βλέπεις στα καραούλια στρατιώτες με το χέρι κολλημένο στο τουφέκι, με ζωγραφισμένο το θυμό, στο βάθος τούρκικες σημαίες, τούρκικα φυλάκια, ρουθούνια πεινασμένων πολυβόλων σκοπεύουν το Γυμνάσιο μας. Ιστορική μοίρα το έταξε να βρίσκεται πάνω στη γραμμή που χωρίζει την πατρίδα μας στα δυο, κάτω από το τείχος του αίσχους. Πάει να κλείσει τον 9ο χρόνο της ακριτικής ζωής του, ελεύθερο και πολιορκημένο. Δυο χιλιάδες αγόρια και κορίτσια σαν πολύβουο μελίσσι στην κυψέλη ατενίζουν τον Πενταδάκτυλο, κοιτάνε κει πάνω να στέκει μαρμαρωμένος ο τρανός Ακρίτας να αντιστέκεται στων οχτρών τ' ασκέρια κι όμως κοιτάνε το φως, μέσα στις τάξεις τρυγούν τις γνώσεις και ετοιμάζονται ή για ανώτερες σπουδές ή για να μπουν στον τίμιο αγώνα της ζωής. Συνεχίζουν την παράδοση, προετοιμάζονται να φυλάνε Θερμοπύλες, και το Γυμνάσιο συνεχίζει την αγωνιστική του πορεία.

Κυρίες και κύριοι,

Μας ανέθεσε η πολιτεία τη μόρφωση και αγωγή των παιδιών σας, των αυριανών πολιτών μας, που θα πάρουν στα χέρια τους, όταν ωριμάσουν, τις τύχες της χώρας μας.

Επιδίωξη μας ήταν να κάμουμε το σχολείο τόπο όπου οι μαθητές να αισθάνονται ίσοι, αναγκαιότητα που προέρχεται και την επιβάλλει το οικονομικοκοινωνικό περιβάλλον των μαθητών, να εξαφανίσουμε το φόβο από τις αίθουσες διδασκαλίας και να κάμουμε το σχολείο, όχι απλώς τόπο όπου παρέχεται η γνώση, αλλά τόπο προόδου και προκοπής, έχοντας ως βασική αρχή πως το σχολείο πρέπει να εξελιχτεί σε περιβάλλον μάθησης, όχι μονάχα για τους μαθητές αλλά και για το προσωπικό. Για να επιτευχθούν οι στόχοι μας προσπαθήσαμε, διεύθυνση και καθηγητές, να καλλιεργήσουμε στο σχολείο μας το δημοκρατικό πνεύμα, να δημιουργήσουμε κλίμα εμπιστοσύνης και ανθρωπιάς.

Πιστεύω πως πετύχαμε να δημιουργήσουμε ένα διαρκή διάλογο μεταξύ καθηγητών-μαθητών και διεύθυνσης. Η πολιτική της διεύθυνσης υπέκειτο στην κριτική.

Δημιουργήθηκε το κατάλληλο κλίμα, ώστε οι καθηγητές αφέθηκαν απερίσπαστοι να εκτελέσουν το δύσκολο έργο τους. Οι δημοκρατικές διαδικασίες και οι θεσμοί που δημιουργήθηκαν, παρά τα πάμπολλα και περίπλοκα προβλήματα, που είχαμε να αντιμετωπίσουμε, λειτούργησαν πολύ ικανοποιητικά. Τα αποτελέσματα υπήρξαν άριστα. Το σχολείο εξελίχτηκε σε δημοκρατικό οργανισμό, σε κοινωνία συνεταιριστική.

Οι περισσότεροι μαθητές και μαθήτριες ρίχτηκαν στη μελέτη και η πρόοδος τους ήταν ικανοποιητική. Ήταν σοβαροί και ώριμοι στη μεγάλη τους πλειοψηφία και έτσι τα κρούσματα απειθαρχίας δεν είναι υπερβολή να τονίσω πως δεν παρουσιάστηκαν. Με την προσπάθεια που κατέβαλαν για βελτίωση, τόσο στον τομέα της γνώσης όσο και στον τομέα του ήθους και του χαρακτήρα, διατήρησαν το καλό όνομα του σχολείου τους.

Οι προσπάθειες και οι ενέργειες οι δικές μου, του διευθυντή του Γυμνασίου, του καθηγητικού συλλόγου, του Υπουργείου Παιδείας και της Σχολικής Εφορείας, απέβλεπαν στην αποδοτική λειτουργία του σχολείου, για να επιτευχτούν οι στόχοι και οι σκοποί του μέσα στις δύσκολες εθνικοπολιτικές συνθήκες που περνά ο τόπος μας. Βρισκόμαστε συνεχώς κάτω από την πίεση δυσμενών παραγόντων, που επιδρούσαν ανασταλτικά και επηρέαζαν δυσμενώς την όλη προσπάθεια και την αποτελεσματικότητα των ενεργειών και της εργασίας μας.

Οι πιο σημαντικοί δυσμενείς παράγοντες ήταν αυτοί που έχουν αναφερθεί και στην περσινή μου λογοδοσία.

1. Η στενότητα στεγαστικού χώρου και κατ' ανάγκη η ύπαρξη πολλών μετακινούμενων τμημάτων. Προβλέπεται αύξηση μαθητών και οπωσδήποτε, εάν δε ληφτούν τα κατάλληλα μέτρα, θα δυσκολευτεί να λειτουργήσει το σχολείο την επόμενη σχολική χρονιά.
2. Η πρόωρη και απρογραμμάτιστη τάση και πολιτική της διχοτόμησης των σχολείων που φέτος πήρε νέα μορφή με την ονομασία του ανασχεδιασμού και της αναδόμησης.
3. Η αδυναμία του Υπουργείου Παιδείας να εφαρμόσει την αρχή της ισόρροπης κατανο-

μής του προσωπικού κατά ικανότητα και φύλο. 4. Η τάση κατασυκοφάντησης του σχολείου που εξακολούθησε και φέτος. Τους αξιοκατάκριτους διαδοσίες παραδίδω στην περιφρόνηση.

Η επισήμανση των δυσμενών παραγόντων, των αδυναμιών και των δυσκολιών που υπήρχαν, η συγκέντρωση πληφορορίων, εντύπου και παντός είδους υλικού, ο προσδιορισμός των ευκαιριών και των προοπτικών για το μέλλον, η ανάλυση της όλης σχολικής κατάστασης, η ιεράρχηση αναγκών, ο σαφής καθορισμός των στόχων, η ρεαλιστική αντίκρυση των προβλημάτων ως και η σαφής και ακριβής γνώση των δυνατοτήτων μας, χρησιμοποιήθηκαν στη χάραξη της διοικητικής πολιτικής και μας βοήθησαν στον προγραμματισμό· ορθολογιστικό προγραμματισμό, που τον διέκρινε η ευελιξία. Για να πετύχουμε την ορθολογιστική οργάνωση του σχολείου, στηριχτήκαμε στο ζήλο, στην ευσυνειδησία και στην αποτελεσματικότητα της εργασίας διδακτικού προσωπικού και μαθητών. Ήταν πρόβλημα ελεύθερου διαλόγου, ελεύθερης ανταλλαγής ιδεών και πληροφοριών. Ήταν καθαρά θέμα καλής επικοινωνίας.

Το διδακτικό προσωπικό στη μεγάλη πλειοψηφία του επέδειξε εξαιρετικό ζήλο και ευσυνειδησία. Έκαμαν ό,τι μπορούσαν για να ανεβάσουν το μορφωτικό επίπεδο των μαθητών και να καταστήσουν το έργο του σχολείου καρποφόρο. Οι επιτυχίες και οι έπαινοι μεταβιβάζονται προς τους άξιους καθηγητές και συνεργάτες μου. Τους ευχαριστώ θερμά. Ιδιαίτερα ευχαριστώ τους βοηθούς διευθυντές κ. Μαρίκα Ρώσσου, κ. Πόλυ Αριστοδήμου, κ. Όλγα Τιγγιρίδου, κ. Αλέκο Χρυσοστόμου, κ. Σώζο Χαραλαμπίδη και κ. Ανδρούλα Ηλιοφώτου. Ευχαριστίες εκφράζονται και προς τους συντονιστές κύριο Γ. Χατζηγεωργίου, Χαράλαμπο Ξενοφώντος και Μ. Καηλίδη.

Το Γυμνάσιο Παλουριώτισσας λειτούργησε, όπως γνωρίζετε, με δυο κύκλους φοίτησης, το Γυμνάσιο και Λύκειο. Ο υποφαινόμενος ανέλαβε τη διεύθυνση του Λυκείου. Τούτη τη στιγμή αισθάνομαι την υποχρέωση να εκφράσω τις πιο θερμές μου ευχαριστίες προς το διευθυντή του Γυμνασίου κ. Λουκή Κακουλλή. Η συνεργασία μεταξύ των δυο διευθύνσεων ήταν παραδειγματική, άριστη και φιλική. Ευχαριστίες εκφράζονται και προς το διδακτικό προσωπικό του Γυμνασίου, ιδιαίτερα προς τους β. διευθυντές κ. Κλεοπάτρα Παγιάτα, κ. Βαθούλα Συμεωνίδου, κ. Ολυμπία Σαββίδου, κ. Ουρανία Πρωτοπαπά και Δ/δα Αναστασία Χατζημιχαήλ.

Οι κοινοί γιορτασμοί, οι κοινές εκδηλώσεις, ο συντονισμός και η από κοινού αντίκρυση των προβλημάτων - γενικών και ειδικών - του σχολείου, στην ουσία εξαφανίσαν το διαχωρισμό και το σχολείο εμφανιζόταν στην πράξη και στην ουσία σαν ενιαία ενότητα και οντότητα. Δημιουργήθηκε τέτοιο κλίμα, που ο διαχωρισμός ήταν εμφανής μόνο την ύπαρξη των δυο γραφείων των διευθυντών.

Το υπαλληλικό προσωπικό στη μεγάλη του πλειοψηφία επέδειξε ζήλο και ευσυνειδησία στην εκτέλεση των καθηκόντων του. Ήταν πάντοτε πρόθυμοι και τακτικοί. Η συνεργασία διεύθυνσης και υπαλληλικού προσωπικού υπήρξε πάντοτε αρμονική. Εκφράζω την ευαρέσκεια μου. Ο πρόεδρος της Σχολικής Εφορείας κ. Ανδρέας Ζένιος και τα μέλη της ως και οι υπεύθυνοι των γραφείων της περιβάλλουν με στοργή και αγάπη το σχολείο. Πολλά οφείλονται στη στενή συνεργασία που είχαμε. Τους ευχαριστώ θερμά.

Εκφράζω ευχαριστίες μου προς τον πρόεδρο και τα μέλη του μαθητικού συμβουλίου. Οι μαθητικές κοινότητες και τα συμβούλια λειτούργησαν κατά τρόπο ικανοποιητικό. Ο θεσμός βελτιώθηκε σημαντικά.

Πολλά προβλήματα βρήκαν τη λύση τους χάρη στην πρόθυμη συμπαράσταση του Συνδέσμου γονέων του σχολείου μας. Τον πρόεδρο κ. Θ. Αθανασιάδη και τη γραμματέα κ. Νίνα Μουσιούττα και τα λοιπά μέλη τους ευγνωμονώ και τους ευχαριστώ θερμά. Το σχολείο αισθάνεται περήφανο, γιατί την προεδρία της Συνομοσπονδίας γονέων Μέσης εκπαίδευσης κατέχει η κ. Ν. Μουσιούττα. Η βοήθεια και συμπαράσταση στο δύσκολο και θετικό έργο που ανέλαβε είναι δεδομένη.

Το Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης κ. Λ. Κούλλη, το Γενικό επιθεωρητή κ. Στ. Φιλιππίδη και τους επιθεωρητές, αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω θερμά για την πολύτιμη συμβολή τους στο έργο της διεύθυνσης.

Θερμότατα ευχαριστούμε το Μακαριότατο Αρχιεπισκόπο κ. Χρυσόστομο και το Θεοφιλέστατο Χωρεπίσκοπο Σαλαμίνος κ. Βαρνάβα για το πατρικό ενδιαφέρον προς τους μαθητές του σχολείου μας.

Η επίτευξη των στόχων που θέσαμε, η διοικητική διάρθρωση, ο τρόπος λειτουργίας, τα πεπραγμένα της χρονιάς που λήγει και γενικά η όλη εικόνα λειτουργίας του σχολείου μας, οι αδυναμίες και οι προοπτικές για το μέλλον, θα επισημανθούν, θα θιγούν και θα αναλυθούν με κριτικό πνεύμα και θα περιέχονται σε τυπωμένη έκθεση. Για τούτο δε θα αναφερθώ στον τομέα των πεπραγμένων.

Κυρίες και Κύριοι,

Επιτρέψετε μου τώρα να απευθύνω το λόγο προς τους τελειόφοιτους.

Σε σας αγαπητά μου παιδιά απευθύνομαι, γιατί τη στιγμή αυτή όλων μας τα βλέμματα στρέφονται σε σας. Θα έχετε συνειδητοποιήσει πως φιλοδοξία μας ήταν να φτιάξουμε ένα πολίτη ελεύθερο, υπερήφανο και δημιουργικό. Να φτιάξουμε τον ανδρείο άνθρωπο. Προσπαθήσαμε να σας κάμουμε ίσους και έντιμους, ηθικά αυθύπαρκτους και υπεύθυνους ανθρώπους, μ' εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, με φρόνημα υψηλό, μ' αυτοσεβασμό, να σας κάμουμε πολίτες νομοταγείς και ικανούς να στέκεστε στέρεα στη ζωή και να νικάτε τις δυσκολίες με την αρετή σας. Να εθιστείτε να αναλαμβάνετε την ευθύνη των πράξεων σας και να μη καταδέχεστε τον ανεύθυνο.

Προσπαθήσαμε διαρκώς να ανοίγουμε τον ορίζοντα στο ελεύθερο και δημοκρατικό πνεύμα και θα έχετε διαπιστώσει πως σεις οι νεοέλληνες μαθητές μας οφείλετε να βλέπετε τον άνθρωπο σαν ολοκληρωμένο πρόσωπο με σκέψη, βούληση και ευθύνη. Με δικαιώματα και ελευθερίες πέραν από τις υποχρεώσεις του. Δώστε νέα πνοή στην αξία του ανθρώπου με την αγάπη, την ταπεινοφροσύνη, την επιείκεια, τη φιλανθρωπία και τη συγγνώμη...

Προσπαθήσαμε να σας καταστήσουμε ανθρώπους γεμάτους ζωή, ανθρώπους που να ελέγχουν τα πάθη τους, ανθρώπους που να σέβονται τους άλλους και τον εαυτό τους. Ανθρώπους που να λένε την αλήθεια και να απαιτούν το σεβασμό της.

Εσείς οι νεοέλληνες μαθητές μας πρέπει να μάθετε να ισορροπείτε το πνεύμα και την ύλη. Να υπερασπίζεστε τα πολιτικά κοινωνικά και ανθρώπινα δικαιώματα. Να αγαπάτε την ειρήνη σαν το πολυτιμότερο αγαθό στον άνθρωπο. Να ξέρετε πως στην κρίσιμη ώρα πρέπει να θυσιάζετε τη ζωή σας για την ελευθερία. Πρέπει να συνειδητοποιήσετε πως πρέπει την ώρα του χαμού να έχετε τη δύναμη να τινάζεστε προς τα πάνω, να μην πέφτετε στο χάος και στον γκρεμό και να έχετε τη δύναμη να οδηγείστε σε νέο ανέβασμα, προς ύψη ουρανοφόρα για το καλό το προσωπικό, το οικογενειακό και το εθνικό.

Πρέπει να συνειδητοποιήσετε πως τίποτε δεν είναι πιο ιερό σήμερα από τη σωτηρία της πατρίδας μας. Δημιουργήστε τις προϋποθέσεις για τη σωτηρία της Κύπρου μας. Στρατοί εσείς, οι γιοί σας και τα εγγόνια σας. Μην ξεχνάτε ποτέ το προδοτικό πραξικόπημα της χούντας και τη βάρβαρη τούρκικη εισβολή. Μην ξεχνάτε τα σκλαβωμένα χωριά και τις πόλεις μας. Μην ξεγράψετε ποτέ από τη μνήμη σας τις κατεχόμενες πατρίδες. Πάντα στο νου σας να έχετε την Ιθάκη, τα χωριά, τις πολιτείες, τα σπίτια μας. Το φτάσιμο εκεί είναι ο προορισμός. Ο καθένας ας πάρει θέση ας αναλογιστεί τις ευθύνες και το χρέος του προς το λαό, ας πάρει δύναμη, παλληκαριά και σθένος.

«Τὸ δάκρυ κράτησε το ορθό·
κράτησε ορθό και το αίμα,
μη σου θολώσει την καρδιά
της αρνησιάς το ρέμα,
τούτο το φως δεν κρύβεται
φεγγοβολάει και δείχνει
μέσα στην πιο βαθειά νυχτιά
των δολοφόνων τα ίχνη.
Τούτο το φως δεν σβήνεται
σπαθί δεν το θερίζει
ραντίστε τους ωραίους νεκρούς
μ' ανθόφυλλα και ρύζι».

Ν' αγωνιστείτε για να φτιάξουμε όλοι μαζί μια Κύπρο χαρούμενη κι ευτυχισμένη, και να είστε βέβαιοι πως με την ομόνοια, την ενότητα και τον αγώνα θα έλθει η μέρα που η Κύπρος θα ζήσει ακέραιη κι ελεύθερη για το λαό της, να είστε σίγουροι πως το φως θα διαλύσει το σκοτάδι σίγουροι πως ο ήλιος της δικαιοσύνης θα μεσουρανήσει για να φωτίσει το δρόμο της δικαίωσης, της λύτρωσης της ανάστασης. «Της δικαιοσύνης ήλιε νοητέ και μυρσίνη συ δοξαστική, μη παρακαλώ σας, μη λησμονάτε τη χώρα μου».

Είναι απερίγραπτη η χαρά που αισθάνεται το Γυμνάσιο σας, γιατί σας απολύει από τα μαθητικά εδώλια. Σας κατευοδώνει με τη βεβαιότητα ότι θα ενταχθείτε στην κοινωνία με θάρρος και θα έχετε ως θεμέλιο της ζωής σας την αγάπη και τη συγγνώμη του Θεανθρώπου. Αν θέλετε να ζείτε ελεύθεροι και με το φρόνημα υψηλό και αδούλωτο, αγαπάτε τη δουλειά σας, υπηρετείτε την αρετή με τιμιότητα, αφοσίωση και αυταπάρνηση.

Παρακαλώ το Θεό όπως η ευχή μου για την επιτυχία και την προκοπή σας εισακουστεί στο ακέραιο.

Ο Θεός μαζί σας.

Ευχαριστώ.